
Fáysta Írók, Riporterek Közös Alkotásai
2011. december

(Alapítva: 1986.)
XVI. évfolyam 113. szám

„Igazi lelkünket, akárcsak az ünneplő ruhákat gondosan őrizzük meg, hogy tiszta legyen majd az ünnepekre.”

József Attila

Karácsony 2011

Minden év decemberében megragadja az embereket karácsony varázsa. Nincs még egy olyan ünnep, amely ennyire megszólítaná embermilliárdok képzeletét, hangulatát, érzésvilágát, viselkedését. Remélem, hasonlókat éreznek iskolánk diákjai és dolgozói is. Mert mi is a karácsony, miért ünneplik szerte a világon?

Ma a kereszténység egyik legnagyobb ünnepe, Jézus, a Megváltó születésének napja, a szeretet, az öröm, a békesség, a család, az otthon ünnepe. Ilyenkor sok családban felcsendül a dal.

„Mennyből az angyal, eljött hozzátok, lássátok, lássátok.”

Ilyenkor mindenki ajándékozni akar. A legszebbet, a legjobbat, a legörömtelibbet adná szeretteinek. De mi legyen az, ami a legértékesebb? Ez az ajándék nem más, mint a szeretet. Hisz a szeretet senkit és semmit nem zár ki, hanem mindent és mindenkit összefog. A valódi szeretet ad és kovácsol. Ebből adakozzunk, ha lehet, jó sokat!

Miért is várjuk a karácsonyt olyan nagyon?

Talán, mert:

1. Karácsonykor az emberek mernek és akarnak ünnepelni.
2. A karácsony a fény ünnepe, mert a fény szebb, mint a sötétség.
3. Karácsonykor egy gyermek születésére emlékezünk.
4. A karácsony a gyermekek ünnepe is.
5. Az anya és gyermeke csodálatos viszonyát is ünnepeljük karácsonykor.

6. A keresztények azt ünneplik karácsonykor, hogy Isten belépett a mi világunkba.
7. A keresztények szerint: az Isten Fia szegényen jött el a szegények közé. Nem díszes palotában, hanem istállóban született. Nem nagyurak és írástudók jöttek hozzá, hanem szegény pásztorok. Nem a gazdagok és hatalmasok lettek kegyeltjei, hanem a szegények. Ezért szól a karácsonyi üzenet mindenkinek, a földkerekség túlnyomó többségét képező, millió és millió szegényének, a földi javakban dúskáló gazdagoknak és minden jóakarató embernek.

Legyen áldott mindannyiunk karácsonya. Kívánom, hogy valósuljon meg mindenki számára Bródy János Karácsonyi dal című éneke.

Karácsonyi dal

(1978, Fonográf)

December végén mindig van egy nap,
Mikor az ember ajándékot kap,
A szeretet ünnepén
A szemekben kigyúl a fény,
Mért nem, ó, miért nem, szinte érthetetlen,
Mért nincs minden áldott nap karácsony?

A szeretetnél nincs nagyobb erő,
Ez minden évben egyszer érthető,
Ha ez az igazság,
Legyen hát világosság,
Mért nem, ó, miért nem, én csak azt nem értem,
Mért nincs minden áldott nap karácsony?

Ha ez az igazság,
Legyen hát világosság,
Mért nem, ó, miért nem, én csak azt nem értem,
Mért nincs minden áldott nap karácsony?

Budapest, 2011. december 5-én

Pletser József igazgató

Szalagavató

Hagyomány szerint idén is András-nap környékén tartottuk szalagavatónkat. A nagy eseményre, melyre régóta készült, és melyet nagyon várt a három tizenkettedikes és egy tizenharmadikos osztály, 2011. november 24-én este 6 órakor került sor a Corvinus Egyetem Kertészettudományi Karának dísztermében.

Az est irodalmi műsorral kezdődött. A „házigazda” Csókásné Gémesi Ildikó tanárnő, két segítője Pehl Tibor és Németh Imre Dávid 12.e osztályos tanulók voltak.

A köszöntő és az azt követő Fáy-mese után Szalai László tanár úr novellát mondott, Szőr Olivér és két

társa népszerű zeneszámokat adott elő, majd Gémesi Katalin gitár- és énekművész (öregdiák) szintén zenével színesítette a műsort.

Ezt követően Tóth Károly művésztanár gitározott és énekelt, majd a Fáy tanári kórusa lépett a színpadra, és adott elő két dalt, mellyel véget ért az irodalmi blokk.

Az ünnepi beszédek következtek, elsőként Pehl Tibor 12.e osztályos tanuló búcsúztatott az alsóbb évfolyamosok nevében.

A végzősök búcsúszavait Kiss Ferenc Zsolt (13.e) mondta el, majd Pletser József igazgató úr ünnepi köszöntőjét tapsolták meg.

A Féner-díj átadásához dr. Zántó Edina igazgatóhelyettes és dr. Zsigmond György öregdiák lépett a színpadra.

A díjazottak:

III. helyezettek: Landthaller Ede 11.b és Órás Viktor 12.c,

II. helyezett: Németh Imre Dávid 12.e és

I. helyezettek: Bak Norbert 12.b és Kiss Ferenc Zsolt 13.e osztályos tanulók.

Negyed nyolc után érkezett az est fénypontja, a szalagtűzés. Igazgató úr az osztályfőnökök ruhájára tűzte a fáys szalagos jelvényt, majd ők a diákokéra.

Rövid szünet után a táncok következtek. Elsőként a Rave Dance Sport Egyesület fiataljainak acrobatikus elemekkel dúsított produkciójában gyönyörködhettünk, majd a 12.a osztály bécsi keringője nyugozta le a nézőket.

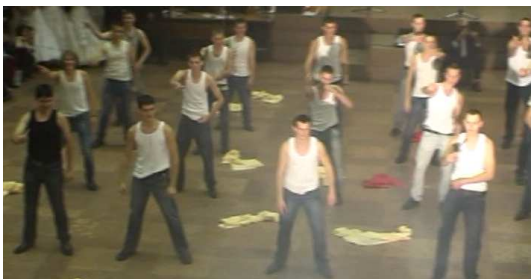
A Garabonciás diákszínjátszó csoport Michael Jackson: Triller című számára táncolt UV fényben, melyből a karzaton levők vajmi keveset láttak.

Ezt egy újabb bécsi keringő követte a 12.b előadásában.

Még nyugatabbra nézve, bajor sörtáncot mutatott be a 12.c.

Napjaink diszkóegyvelegével emelte a hangulatot a 13.e, majd még tovább forrt a levegő, a 12.b Hawai

hangulatot hozott a parkettre.

Egy kis country is belefért a táncok sorába, melyet a 12.b mutatott be, majd a 13.e zárta a sort, megint csak egy bécsi keringővel.

Toyota-nap

Immár 13. alkalommal került sor erre az eseményre. 2011. november 25-én a meghívott vendégek és a Toyota Motor Hungary képviselői rövid köszöntőre ültek be a díszterembe. Itt adták át az idei támogatást képező hibrid hajtás hajtóműmetszetet.

Ezt követően Huszti Tibor a kapott metszet működését magyarázta el, majd Dorozsmai Károly igazgatóhelyettes úr powerpointos bemutatójában a szakmai vizsgáknak a kompetencia elvű moduláris

képzésben történő szervezéséről és lebonyolításáról kaptunk információkat.

11 órától az érdeklődők Kovács Zoltán előadására (Változtatható szerepvezérlés a Toyota motoroknál) vagy Derecskey tanár úrnak a mikrokontroller programozásról szóló bemutatójára (Isd. Derecskey Tibor cikkét alább) ülhetnek be.

Tóth László a japán–magyar szakképzési rendszerről és japán kint tartózkodásáról tartott előadást, élménybeszámolót (megjelent a Firka 104–109. számaiban).

A rendezvény saját készítésű ebéddel ért véget.

Zsil

Eszközök működtetése számítógéppel és mikrokontrollerrel

A Toyota-napon tartott bemutatóm témája számítógéppel irányított vasútmodell és mikrokontrollerrel irányított ledsor volt. Cikksorozatomban ennek a bemutatónak a lényegét ismertetem. A bemutató céljai:

Rávilágítás arra, hogy a számítógépes (mikrokontrolleres) irányítástechnika

mindennapjainkban jelen van, ezért egy műszaki szakemberjelöltnek illik legalább az alapokkal tisztában lennie.

Annak bemutatása, hogy ezzel a technikával való első ismerkedéshez, látványos dolgok készítéséhez milyen egyszerű eszközök és kevés ismeret is elég.

1. rész: A printerport használata

Egy asztali számítógép LPT1 printerportja 25 pólusú D apa csatlakozó. (A laptopokon nincs ilyen.) A számítógép a nyomtatóval 3 regiszter segítségével kommunikál, ezek közül mi kettőt használunk.

Az egyik regiszter a nyomtatandó információt küldi a nyomtatóra, mi az eszközt működtető parancsot küldjük ide. Ez tehát kimeneti regiszter, a 888 címet viseli, ezzel hivatkozunk rá.

A másik regiszteren kerül be a számítógépbe a nyomtató állapota (pl. hogy elfogyott a papír). Mi a külvilág állapotát figyeljük vele. Ez a bemeneti regiszter a 889 címre hallgat.

A kimeneti regiszter minden bitje egy eszközt tud működtetni. (A bit egy 2-es számrendszerbeli számjegy, tehát 0 vagy 1.) Mint ahogy a 10-es számrendszer helyi értékei 10 hatványai, úgy a 2-es számrendszer helyi értékei 2 hatványai.

Ha egy bit értéke 1, akkor a hozzá tartozó érintkezőn (a földhöz képest) +5 V feszültség jelenik meg, ha a bit értéke 0, akkor 0 V.

B7	B6	B5	B4	B3	B2	B1	B0
2^7	2^6	2^5	2^4	2^3	2^2	2^1	2^0
128	64	32	16	8	4	2	1

Ha lámpákat működtetnénk:

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	0
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☒	1
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☒	☒	3
☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	255

A bemeneti regiszter felső 5 bitje használható a külvilág figyelésére.

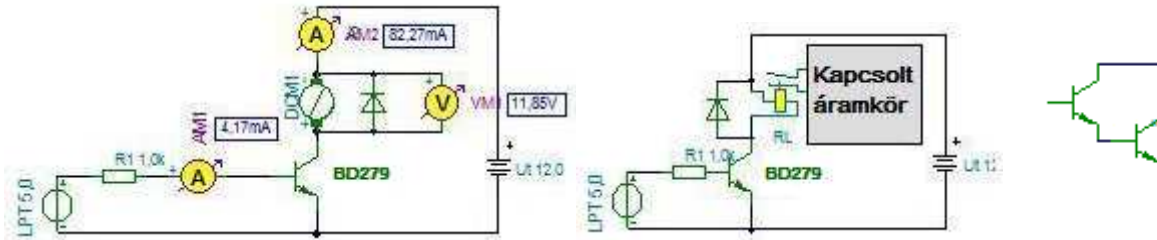
B7	B6	B5	B4	B3			
2^7	2^6	2^5	2^4	2^3			
128	64	32	16	8			

Nagyobb teljesítményt!

A printerport bitenként néhány csak mA árammal terhelhető. Egy led még működtethető, de nagyobb áramú eszköz közvetlenül nem. Az áramerősítésre kapcsoló tranzisztor használható. Egy tranzisztor B = 50...100 körüli áramerősítésre

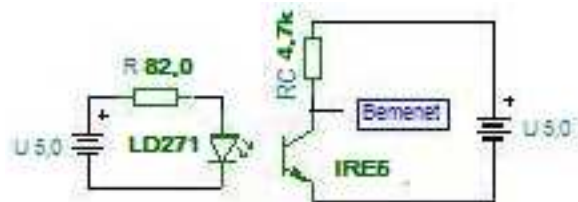
képes (a példában $82,27 \text{ mA}/4,17 \text{ mA} = 19,7$ is elég). Ha ez kevés, darlington kapcsolást használhatunk, mert a két tranzisztor $B_1 \cdot B_2$ -t tud erősíteni. Ha még nagyobb teljesítményre van szükség (vagy nem egyenáramú eszközt akarunk kapcsolni), jelfogót kell használni.

Az érzékelés eszközei

A bemenetre köthetnénk nyomógombot is, de nekünk a fénykapu a megoldás.

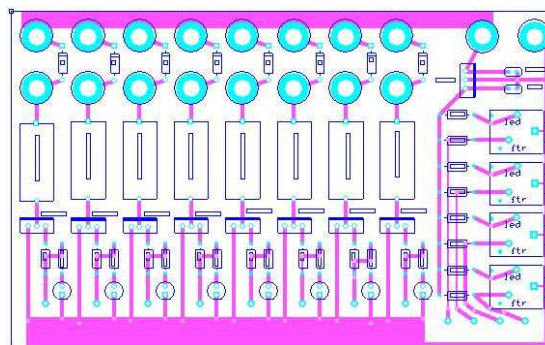
A fénykapu működése: Egy infraled (azért infra, hogy a környezeti fény ne zavarjon) fényt bocsát ki, amivel egy fotótranzisztort vezérlünk. Ha a fotótranzisztor látja a fényt, a bemenetre 0 V kerül. Ha a fény útjába

kerül valami (a fotótranzisztor sötétet lát), a bemenetre +5 V kerül. Ezekből a feszültségekből lesz a bemeneti regiszterben az érzékelőhöz kapcsolódó biten 1 vagy 0, így alakul ki a bemeneti regiszterben egy szám.

A fénykapu működéséhez +5 V kell. Ezt az eszközök működtetésére szolgáló 12 V-ból egy 7805-ös feszültségstabilizáló áramkörrel állítottuk elő.

A tranzisztoros kapcsolókat és a fénykapuk csatlakozásait egy nyomtatott áramkörre szereltük, amelyet univerzális felhasználásra alakítottunk ki. A fénykapu ledje és fotótranzisztora éppen elfér a díszhalkereskedésben kapható tapadókorong furatában.

Ezúton is köszönöm a közreműködést a számítógép és a berendezések közötti interface megépítésében és a bemutató során való közreműködésben Mészáros Gergely és Németh Imre Dávid 12.e osztályos tanulóknak.

A második részben a programozással fogunk megismerkedni.

Változtatható szelepvezérlés a Toyota motoroknál (VVT-i)

Előadást tartottam a Toyota-napon, de nem is kell ennyire előreszaladni!

Az iskolánk számára méltán oly fontos alkalom előtt pár héttel elvállaltam, hogy eme jeles rendezvényen kihasználom a kínálkozó alkalmat, és próbára teszem magam. Még nem adódott rá lehetőségem az eddigi pályafutásom alatt, hogy szakemberek előtt helyt álljak a tanári szerepben!

Lelkesen és csupa izgalommal szívemben készültem fel a témából, amelyben a Toyota motorok változtatható szelepvezérlési változatait taglaltam. A nagy nap előestéjén már kezdett az izgalom elhatalmasodni felettem.

Végre elérkezett a várva várt előadás. 9 óra táján már kezdtek szállingózni a meghívottak. A vendéglátók, a tantestületünk tanárai és számos iskolai dolgozó örömmel várták a Fáy támogatóit, az ország jeles személyiségeit és az iskolánk nevének öregbítéséért oly sokat tevők népes táborát.

Huszti tanár úr ünnepélymegnyitó bevezetőjének megkezdése alatt már igazán felfokozott idegállapotban voltam. A tény, hogy alig egy órácska elteltével majd én állok ezen méltán nagyra becsült emberek előtt, izgatottá tett.

A terveimhez mértén azt mondhatom, egész jól zajlott le életem első ilyen jellegű eseménye. Hangulatom megkoronázása a napot záró ebéd finomságainak elfogyasztásával teljesedhetett be.

A téma, melyet választottam, számomra igen izgalmas, szerintem megfelelően bonyolult és szerteágazó, a gépjárműmotorokban lezajló gázcserevel foglalkozik. A fordulatszámhoz mértén a tüzelőanyag-levegő keverék beáramlásának, illetve a részben elégett gázok kiáramlásának optimális körülmények között történő cseréje a feladata ezeknek a rendszereknek. A szívószelepvezérműtengely üzem közbeni elforgatásával a szívószelepek nyitási szöge elhangolható a fordulatszám függvényében. A Toyota egyes rendszereinél a szívószelepvezérműtengely mellett a kipufogóvezérműtengelyt is elfordítják bizonyos mértékben a fordulatszám változásával, és ezzel a kipufogószelepek nyitási szögét is programozottan ütemezik. Jelenleg a Toyota legkifinomultabb változatánál, a szívó-, illetve kipufogóvezérműtengelyek elforgatásán túl a szívószelepek löketének változtatását is lehetővé teszi a fordulatszám függvényében a rendszer. A szelepek nyitási és ezzel a zárási szögének megváltoztatásával, azaz a gázcsere eltolásával, átalakításával, illetve a szívószelepek löketének megváltoztatásával, tehát a beáramlási keresztmetszet módosításával jól változtatható egy négyütemű motor gázcsereje. Optimalizálhatók az adott munkapont nyomatékigényéhez a töltéscsere-feltételek, ezáltal nemcsak a motor leadott teljesítménye fokozható, amely mellett ráadásul egy kedvező

nyomatéki görbe rajzolható fel a fordulatszám függvényében, hanem a motor emissziója, azaz károsanyag-kibocsátása is befolyásolható. Ha egy autógyár fent akar maradni, kénytelen az egyre fokozódó környezetvédelmi előírásoknak megfelelni mind a termék előállítása, illetve a hulladékgazdálkodás, mind pedig a termék üzemeltetése során keletkező káros anyagok keletkezésének mérséklése terén. A szelepek vezérlése egy intelligens rendszer segítségével olyan körülmények teremtésére ad lehetőséget a töltéscsere folyamatában, amely a kipufogó-, illetve szívószelepek összenyitásának mértékét képes elhangolni, azaz a belső EGR hatást képes befolyásolni. A belső

kipufogógáz-visszavezetés igény szerinti megváltoztatása, és ezzel a nitrogén-oxidok csökkenése a hengertérben létrejövő égési véghőmérséklet csökkentésével, persze a szénhidrogének keletkezésének figyelembevételével, egy csekély károsanyag-kibocsátású gépet eredményez.

Ez a téma ezen a napon egy szűk órácskában került összefoglalásra az előadásomban, de ahhoz, hogy az átadott információ kellő hatékonysággal átjusson a közlőtől a hallgatóig, tehát a használható tudás létrehozásához 8–10 tanórára lenne szükség. Ez a rövid idő arra volt elég, hogy kedvet hozzon a téma iránt érdeklődést mutatókban!

Kovács Zoltán műszaki tanár

Kroó Norbert

A magyar szellemi élet, a művészet, a tudomány és a sport tizenkét jeles képviselője vehetett át Prima Primissima-díjat 2011. december 2-án este a Művészetek Palotájában. A díjat tudomány kategóriában Kroó Norbert akadémikus, fizikus, kutatóprofesszor, az ELTE díszdoktora kapta.

A Prima Primissima-díjat Demján Sándor vállalkozó a Vállalkozók Országos Szövetsége (VOSZ) támogatásával alapította 2003-ban; célja „a magyar értelmiség eredményeinek megőrzése, a hazai tudomány, a művészet és a kultúra fejlesztésének pártoktól független erősítése”. Az alapítványi formában felajánlott összeg több mint 2 milliárd forint, amit 10 éven keresztül osztanak ki a kiemelkedő tevékenységet felmutató, évente 30 jelöltből kiválasztott nyertesek között. Jelölteket a VOSZ elnöksége, megyei és szekcióelnökei, a Társadalmi Tanácsadó Testületének tagjai, a Prima Primissima Alapítvány kuratóriuma, valamint érdekvédelmi, érdekképviselői és szakmai civilszervezetek állíthatnak. Jelölhető minden olyan magyar állampolgárságú, magyarországi székhelyű jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező társaság, társadalmi szervezet és alkotóközösség, amely a Magyar Köztársaság területén végezte elismerendő tevékenységét.

Forrás: http://hu.wikipedia.org/wiki/Prima_Prимissima_d%C3%ADj

Kroó Norbert (Budapest, 1934. szeptember 19.) magyar fizikus, kutatóprofesszor, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja. 1999 és 2005 között az MTA főtitkára,

majd 2005-től alelnöke. A szilárdtestfizika neves kutatója. 1981 és 1998 között az MTA Központi Fizikai Kutatóintézet Szilárdtestfizikai Kutatóintézete igazgatója.

1953-ban érettségizett a budapesti Fáy András Gimnáziumban, majd ugyanebben az évben kezdte meg tanulmányait az Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Karán, ahol 1958-ban szerzett fizikus diplomát. Diplomájának megszerzése után a Központi Fizikai Kutatóintézetnek (KFKI) lett a munkatársa, munkája során 1963 és 1964 között Svédországban, illetve 1968 és 1971 között a dubnai Egyesített Atomkutató Intézetben is dolgozott, ahol igazgatóhelyettesi rangot töltött be. Hazatérése után a KFKI főosztályvezetőjévé nevezték ki, majd 1981-ben az MTA Szilárdtest-fizikai Kutatóintézet igazgatója lett. Tisztségében többször is megerősítették. A kutatóintézetet egészen 1998-ig irányította. Ekkor kutatóprofesszori megbízást kapott. 1980-ban az Eötvös Loránd Tudományegyetem, 1991-ben a Budapesti Műszaki Egyetem címzetes egyetemi tanárává avatta. Többször volt különböző német egyetemeken vendégprofesszor.

Szakterülete a szilárdtestfizika, az optika és a neutronfizika. Kiemelkedő eredményeket ért el a lézerfizika területén. 18 évig a Magyar Tudományos Akadémia Szilárdtestfizikai Kutatóintézetének igazgatójaként, majd az Akadémia főtitkáraként és alelnökeként vált az intézmény meghatározó vezetőjévé. 200-nál több publikáció és 40 szabadalom fűződik nevéhez. Az Európai Fizikai Társaság alelnöke és elnöke volt, jelenleg az Eötvös Loránd Fizikai Társulat elnöke. Az Európai Tudományos Tanács tagja. 2008-ban megkapta a fizikus szakmán belüli legjelentősebb elismerést, a Willis E. Lamb-díjat. Az ELTE, amelynek 1980 óta címzetes egyetemi tanára, 2009-ben avatta díszdoktorává.

Forrás: <http://kultura.hu/main.php?folderID=1762&articleID=320266&ctag=articlelist&iid=1>

Az iskola e-mail-je

“Tisztelt Dr. Kroó Norbert Úr!

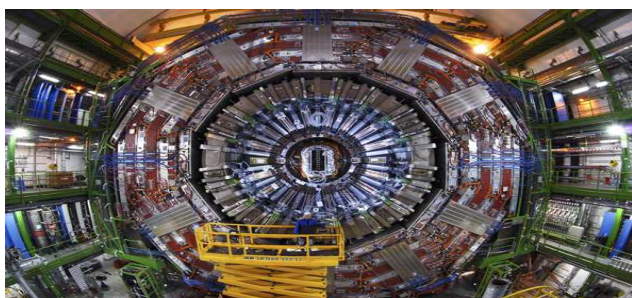
Magas elismeréséhez ezúton gratulálok Önnek iskolánk tantestülete, tanulóifjúsága és a magam nevében! Mi továbbra is büszkéek vagyunk, hogy szeretett iskolánk segítette első lépéseit a tudomány felé. Szeretném ezt a hírt iskolaújságunkban is megjeleníteni. Adjon az Isten Önnek további erőt és egészséget, hogy tudományos munkájával a jövőben is kiemelkedően tudjon foglalkozni!

Pletser József igazgató Fáy András Szakközépiskola”

A CERN-i utazás

A Fáy András Szakközépiskolából 7 szerencsés diák vehetett részt ezen az eseményen, amit az Öveges József Gyakorló Középiskola és Szakiskolában rendeztek. A program egy élő, online videós látogatás volt a Cessy-ben található CERN-ben, az Európai Nukleáris Kutatási Szervezetben. Ez a „virtuális séta” két ott dolgozó magyar fizikus jóvoltából valósult meg.

A CERN a részecskefizikai kutatások európai szervezete. A világ legnagyobb részecskefizikai laboratóriuma található ott. Jelenleg 3000 állandó alkalmazottja van, és mintegy 6500 tudományos kutatót és mérnököt is foglalkoztat 80 nemzet 500 egyeteméről.

A Large Hadron Collider (LHC) és a World Wide Web (www vagy röviden web) születési helye. Érdekességként: A CERN évi költségvetése 1 milliárd svájci frank köré tehető.

Az egyik „idegenvezetőnk” Szilasi Zoltán volt. Szívét, lelkét beletette az előadásba, megmutatta az irányítótermet, ahonnan az egész kísérletet vezetik, és a részecskegyorsítót kezelik. Az ott dolgozó és tevékenykedő emberek előtt minimum 6 monitor van, és mindegyik más információt mutat. Egyszerűen felfoghatatlan, hogy tudnak egyszerre annyi dologra odafigyelni. A gyorsítóban minden ezredmásodpercben készül egy

„fénykép”, amit detektorok segítségével készítenek, és ezeket a képeket látják a monitorokon, amiket akár hetekig is elemeznek, hogy megkapják a részecskék sebességét és energiáját. Az irányítóban dolgozóknak exabyte (10^{18} , számnévvel: trillió) nagyságrendű memória áll rendelkezésükre, mágnesszalagok formájában. A kísérletek adatainak mentése elég hosszadalmas és nehéz feladat, valamint az előhívásuk sem könnyű.

Magát a részecskegyorsítót Zoltán munkatársa jóvoltából láthattuk, persze csak kívülről. Az a masina 6000 tonnát nyom, a föld alatt 100 méterrel található, és közelébe csak egy szemvizsgáló berendezéssel ellátott ajtón keresztül lehet bejutni. Kívülről csak egy nagy hengernek tűnik, de belülről telis teli van furábbnál furább dolgokkal (a képen látszik). A gyorsítóban belül a részecskéket szupravezető mágnesek segítségével irányítják. A vezetőket alacsony hőmérsékletre hűtik le, hogy szupravezetővé váljanak, ezért a gyorsítóban kb. 2 K (-271°C) uralkodik.

Nagyon örülök, hogy részt vehettem ezen az előadáson (köszönjük a lehetőséget Dolgos Miklós tanár úrnak és az Öveges Szakközépiskolának), hisz ez volt az első ilyen élő kapcsolat a CERN-ből, amelyet én is láthattam. Hihetetlen, hogy mennyi ország és mennyi ember dolgozik közösen két parányi atommag ütközése miatt, és az is elképesztő, hogy két ilyen kicsi része a világegyetemnek milyen nagy energiákat tárol magában.

Dobóczy Zsolt 12.b

Látogatás a hologramkiállításon

Osztályunk október végén meglátogatta a Gábor Dénes tiszteletére létrejött hologramkiállítást. A Nobel-díjas tudósunkról megrendezett tárlat megtekintése előtt részletes tájékoztatót kaptunk a kutató találmányairól, valamint végignézhattünk egy kisebb dokumentumfilmet, amiben maga a kutató 1972-es magyarországi látogatásakor riportot adott életpályájáról.

Ki is volt Gábor Dénes? Néhány tudnivaló az életéről, munkásságáról:

Budapesten, a Terézvárosban született zsidó származású családban. Édesapja, Günszberg Bernát a Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársaságnál dolgozott előbb főkönyvelőként, majd cégvezetőként, végül igazgatói rangban, 1928-ig. Dénes egy háromgyerekes család első gyermekeként 1900. június 5-én született, Günszberg Dénes néven. Az apa 1902. március 8-án fiaival együtt engedélyt kapott, hogy családnevüket Gáborra változtassák. Elemi iskolai tanulmányait a Szemere utcai községi elemi népiskolában (1906–1910), a középiskolát a budapesti V. ker. Markó utcai Magyar Királyi Állami Főreáliskolában (1910–1918) végezte. 1910. október 8-án Gábor Dénes még tanulóként jelentette be Budapesten egy aeroplán-körhinta szabadalmaztatási kérelmét. Lényege az volt ennek a körhintának, hogy több, kisebb méretű, különféle típusú és személyek befogadására alkalmas aeroplánokból álló szerkezet volt egymással rugalmas kapcsolás segítségével gyűrűalakban összekötve, és mindegyik egy, a körhinta közepén elhelyezkedő függőleges tengelyhez volt rögzítve. A körhinta középső főtengelyét egy motor hajtotta, mely a repülőgépeket körben megforgatta. (Az aeroplánokra ható centrifugális erő, illetve a szárnyakra ható felhajtóerő együttese segítségével a kis repülőgépek felemelkednek, és egy repülő körhintát alkotnak.) 1911. november 14-én kelt az aeroplán-körhinta szabadalmi leírása. Gábor Dénes 1918. március 6-án érettségizett. 1918. március 15-én behívták katonának, az észak-itáliai fegyverszünet után tért haza. Novemberben beiratkozott a Magyar királyi József nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem gépészmérnöki osztályába. 1920-tól Berlinben folytatta tanulmányait a charlottenburgi Technische Hochschule elektromérnöki karán. Itt rendszeresen látogatta a tudományegyetem előadásait, többek között Einstein szemináriumát, mely Szilárd Leó kezdeményezésére jött létre, és aki az előadásokra meghívta Wigner Jenőt, Neumann Jánost és Gábor Dénest. Később a magyar baráti kör Polányi Mihállyal, Köszler Artúrral bővült. 1924-ben mérnöki diplomát szerzett Berlinben. Az 1920-as években a nagyfeszültségű hálózatok üzemében fellépő tranziens jelenségek sok problémát okoztak, de a vizsgálatukhoz sem módszerek, sem eszközök nem álltak rendelkezésre. 1927-ben disszertációjában tranziens jelenségek rögzítése érdekében az oszcillográf érzékenységének növelését dolgozta ki. 1927–1932-ben Siemensstadtnban, a Siemens és Halske kutatólaboratóriumában, 1932–1933-ban pedig Erlangenben, a Siemens-Reiniger-Veifa nevű cégnél dolgozott. 1933-ban a náci hatalomátvétel után elhagyta Németországot, és hazatért Magyarországra. 1933–1934-ben az Egyesült Izzó kutatólaboratóriumában a

gázkisülés fizikájával foglalkozott. 1934-ben végleg letelepedett Angliában. 1934–1948-ban a British Thomson-Houston Társaság kutatólaboratóriumában dolgozott Rugbyben. 1947-ben Angliában találta fel a holográfiát, amiért később, 1971-ben fizikai Nobel-díjat kapott. A holográfia azonban 1960-ig, a lézer felfedezéséig nem terjedt el. 1949–1958-ban az Imperial College-ban (híres londoni felsőoktatási intézmény) elektronikát adott elő. 1956-ban a Royal Society a tagjává választotta. (A Royal Society a 17. század óta létezik Nagy-Britanniában, tagja csakis olyan tudós lehet, aki kiemelkedő eredményeket ért el a tudományos életben.) 1958–1967-ig az alkalmazott elektronfizika professzora volt az Imperial College-ban. Gábor Dénes az emberi kommunikációt és a hallást is tanulmányozta. 1962-ben látogatott haza Magyarországra. 1967-ben nyugalomba vonult. 1968-ban részt vett a Római Klub alapításában. (A Római Klub olyan nem üzleti célra létrejött szervezet, amely globális eszmecserét folytat különböző nemzetközi politikai kérdésekkel kapcsolatban.)

1974-ben súlyos agyvérzést szenvedett. 1979. február 9-én hunyt el Londonban.

(Források: http://hu.wikipedia.org/wiki/G%C3%A1bor_D%C3%A9nes_%28fizikus%29, <http://feltalaloink.hu/tudosok/gabordenes/html/gabdental1.htm>, illetve a Wikipédia Római Klub, Royal Society és Imperial College c. szócikkei)

Pap Péter és Molnár Dániel 11.e

Az Android

Az androidos telefonok mindenki által ismertek, és nem mellékesen piacvezetők az egész világon. Az Android történetéről és működéséről azonban nem sokat tudunk mi, felhasználók. Úgy gondoltam, bemutatom egy kicsit részletesebben eme remek OS-t.

Az Android kialakulása:

Az Androidot az Open Handset Alliance hozta létre a Google vezetésével. Ez a szövetség 78 tagból áll, ahol többek között olyan neves gyártók is megtalálhatók, mint pl.: Acer, HTC, Samsung, Sony Ericsson, ARM, Nvidia stb.

A szövetség célja egy nyitott, Linux-kernelre épülő, Java virtuális gépet futtató rendszer létrehozása és elterjesztése volt. Emellett konkurenciát szerettek volna állítani az Apple iOS-ének (ami sikerült is).

Az első Androidot futtató telefon a Google G1 volt, melyet a HTC gyártott közel három éve. Pár hónappal a telefon piacra dobása után jelent meg az Android market, ahonnan alkalmazásokat lehetett letölteni a telefonra annak alapvető funkcióinak kiegészítése céljából.

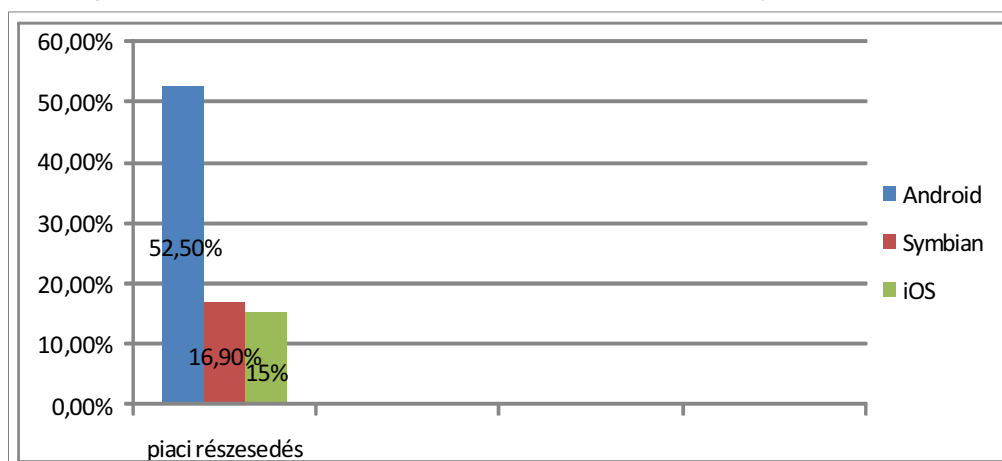

Felépítés: Az Android Linux-kernelt használ, amely „réteget” képez a hardver és a szoftver között. Minden alkalmazás külön virtuális gépen fut, ahol a legalacsonyabb szintű memóriakezelést a kernel végzi el. Egy másik érdekes téma a folyamatkezelés. Mivel alkalmazásunk futtatása során bármikor előfordulhat például, hogy egy bejövő hívás megszakítja a futtatását, az ilyen folyamatok kezelésére különböző metódusokat lehet használni. Így lehetséges, hogy az alkalmazás onnan tud folytatódni, ahol legutóbb abbahagytuk. A metódusok által van lehetőség arra is, hogy amikor az alkalmazás leáll, felszabadul az az erőforrás, ami az alkalmazás futtatásához szükséges volt, majd később a folyamatot visszaállíthatjuk.

Felhasználói élmény:

Az Android több dolognak is köszönheti népszerűségét. A legfontosabb az ár. Egy középkategóriás androidos okostelefon ára meg sem közelíti egy iPhone-ét, bár nem is nyújt olyan élményt, s nem is tud annyit, de a mindennapi facebookozásra, emailezésre, netezésre tökéletesen megfelel. Középkategóriás hardveren már elfogadható felhasználói élményt nyújt, bár ugye minden fejlődik, a középkategóriás termék jövőre belépőszint lesz. Ezek mellett rengeteg ingyen alkalmazást, témát stb. lehet a készülékekre letölteni.

Android a piacon: Az Android megszilárdította vezető szerepét az okostelefon-piacon. Jelenleg minden második eladott készülék ezt futtatja.

Göntér Ábel 11.e

Filmajánló

Sidney Lumet (rendező): **Gyilkosság az Orient expresszen**

Hercule Poirot, a híres belga detektív egy bűnügy sikeres megoldása után hazaindul Isztambulból Európába. Az Orient expresszen már nincs szabad hely, de a vasúttársaság tulajdonosa, Signor Bianchi megoldja, hogy Poirot mégis helyet kapjon a szerelvényen. Az utasok egyike a nyers Mr. Ratchett, akinek valaki fenyegető leveleket ír, és aki csinos summát helyez kilátásba Poirot-nak azért, hogy megvédje az életét. Poirot nem fogadja el az ajánlatot. Ratchettet másnap holtan találják a fülkéjében. 12 késszúrás végzett vele. Signor Bianchi kérésére Poirot megpróbálja felgöngyölíteni az ügyet, mielőtt a hóakadály miatt a nyílt pályán veszteglő vonat

továbbindulna. Hamar kiderül, hogy Ratchett valójában egy Cassetti nevű veszedelmes bűnözővel azonos, akinek köze volt egy évekkel korábbi, tragédiával végződött gyerekrabláshoz. Poirot kihallgatja a kocsis utasait, akik mind hazudnak Poirot-nak, valódi személyazonosságukat nem mondják el, viszont mindegyiküknek volt valamilyen indoka a tett elkövetésére. Poirot-nak a szürke agysejtjeit meg kell dolgoztatnia azért, hogy időben megoldja az ügyet, hiszen a vasúti

pálya megtisztítására érkezett segítségnek köszönhetően a szerelvény rövidesen elindulhat a következő állomásra, ahol a hatóságoknak jelenteni kell a bűntényt.

Ebben a filmben, melyet 1974-ben készített Sidney Lumet, sok híres színész szerepel, és több díjat nyert (Oscar, Bafta, Evening Standard, Grammy). Mindez köszönhető a remek rendezői munkának és a kiváló színészi teljesítményeknek.

(Forrásként az író felhasználta [http://hu.wikipedia.org/wiki/Gyilkosság_az_Orient_expresszen_\(film,_1974\)](http://hu.wikipedia.org/wiki/Gyilkosság_az_Orient_expresszen_(film,_1974))

c. oldalt a Wikipédiáról és a port. hu-t)

Hegedűs Tibor 14.c

Könyvajánló

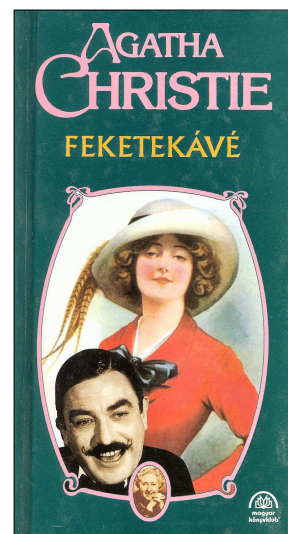
Agatha Christie: Feketekávé

Agatha Christie-t akkor kedveltem meg, amikor érettségi évemet töltöttem, ugyanis magyar tanárnőm ismertetett meg a krimiíró műveinek világával. A feketekávé 1930-ban mutatták be színpadon, és regénnyé Charles Osborne dolgozta át. Ez a mű sem különbözik a többi Poirot-regénytől.

Sir Claud Amory elismert fizikus, aki az atomfegyver képletén dolgozik, és ki is találja azt. Elhívja Poirot-ot a hétvégi házába, mert saját magát és a képlet biztonságát veszélyben érzi. Természetesen mire a híres detektív megérkezik, a tudós már halott. Így tehát megint meg kell dolgoztatnia a kis szürkeállományát. Nemcsak a gyilkos személyre derül fény, hanem rengeteg

titokra is, és szokás szerint egy szerelmi kapcsolatot is a helyes vágányba terel Poirot. Nem utolsósorban az időközben eltűnt képletet is

megtalálja. De hogy mi lesz a képlet végső sorsa, azt természetesen nem árulom el. Persze a regényben megjelenik Poirot-val Hasting kapitány, és a történet felénél Japp felügyelő is. Aki szereti Agatha Christie krimijeit, az most sem fog csalódnai, ha elolvassa a könyvet. Én csak ajánlani tudom.

Hegedűs Tibor 14.c

Színház

1. Nagy Balázs (12.e): Fáysták a **Padlás**on a Vígben

Padlás... egy unalmas, sötét, poros, valakinek ijesztő, valakinek remek emlékmegőrző és nyugodt hely. Ez a padlás, amit a Vígsházban láttam (100 diáktársammal együtt – köszönet az osztályfőnököknek), immáron másodjára (nem szabad Zántó tanárnőnek azt mondani, hogy: „Én ezt már másodjára láttam!” És mindezt büszke fejjel, mert egy széles mosollyal közli veled: „Akkor

legyél szíves a FIRKÁBA írni egy cikket ezzel kapcsolatban!!!” Így jártam...), nem szokványos padlás, mert eltér a megszokottól: ezt a helyet szellemek szállták meg, de nem azok a „hú, kinyírlak!” típusúak, hanem kedves, kis, jámbor, földön ragadt szellemek, akik évszázadok óta járnak a padlásokat, mert valami Révészt keresnek, hogy segítsen nekik eljutni egy bolygóra...

DE ÁLLJUNK CSAK MEG! Nem úgy van, hogy ha a szellem elintézi a tennivalóját, akkor a mennybe jut? Illetve a pokolba, de az más téma! Én itt megakadtam. Na de visszakanyarodva a darabhoz.

Hat-hét évesen láttam először, akkor nagyon tetszett, és úgy voltam vele, hogy ha megnézem felnőtt fejjel, kiderül, vajon egyezik-e a véleményem a régebbivel. Tetszett hatévesen, mert akkor az a zene számomra új volt, és olyan szívet melengető. A szereplők vicces ruhákat viseltek, és az a robot... én ott akkor megakadtam. Lehet, hogy csak a robot miatt tetszhetett? Ezt egyelőre még magam sem tudom.

Most felnőtt fejjel egy kicsit más véleménnyel viszonyulok a darabhoz... pszichológiai értelemben. Ezen azt értem, hogy a KÖLYÖKnek (aki szellem) volt egy mondata: „A szellemeket csak az láthatja, akinek tiszta és jó lelke van!” És akik a szellemeket látják: Mamóka, Rádi, Süni. Csupán ez a három ember képes látni, mert ők szívből jó emberek. A darabban szerepel két rendőr, akik a jó oldalon harcolnak, de ők nem látják a szellemeket. Vajon miért? Talán azt próbálja nekünk sugallni a darab, hogy az emberekből elveszett a szintiszta jóság?

Akárhogy is egy musicalmeséről van szó, a mondanivalóját is értelmezni kell!

2. Nagy Balázs (12.e): **Mennyei!** – A Tivoli Színházban jártunk

Ha valakinek nincs művészi érzéke, de hallott már olyan klasszikusokat, mint a Carmen vagy a Varázsfuvola, az tudja, hogy milyen nagy sikerű mű. Tudja, hogy milyen hangsínben énekelhető. Nem vagyok egy művészlélek, régen hallgattam klasszikusokat, de amit a Tivoli Színházban láttam, az... hogy is mondjam... egyrészt vicces, másrészt fülsértő, lelkesítő és aranyos.

A „Mennyei!” című darabról van szó. Florence Foster Jenkins (a 20. század első felének énekesnője) egy szeretnivaló, kedves, aranyos kis hölgy, aki szentül hiszi, hogy ő tud énekelni, de van pár műértő, aki ebben a véleményében nem osztozik. Nos, én sem hiszem a darab láttán. Eme kedves

hölgy egy nap találkozott Cosme McMoonnal, a zongoristával azért, mert az énekesnő régi kísérője úgy megbetegedett, hogy hangosabban szólt az ülepe, mint a zongora maga. Cosme nem tudta még, hogy mire vállalkozik, de lassacskán rájött a próbákból. Zongoristánk nagyon tehetséges, ügyes, művészi, amíg Florence el nem kezd énekelni, mert ott minden összeomlik, még a néző hallása is! Egy idő után csak

összekovácsolódik a „banda”, és készülnek az első hangversenyre, amit New York Cityben, a Ritz-Carlton báltermében rendeznek. A közönség mindig is szerette Florence-t. Virágokkal halmozták el az énekesnőt előadás előtt és után. Nagy sikere volt, a lemezeit mindenki vette. A fellépéseken az emberek mindig jókat röhögtek, volt, aki a falba verte a fejét, hogy hagyja abba az éneklést, olyan borzalmas volt... se ritmusérzéke, se hallása, de az énekesnőt ez mind nem zavarja, mert tudja, hogy a közönség akkor is szereti őt, akár milyen sértő is a hangja. Az utolsó, egyben legnagyobb hangversenye a Carnegie Hallban volt, óriási sikerrel. Énekelt Mozartot, Bizet-t, orosz és angol dalokat nagy repertoárral. A 3000 fős terem nem volt elég a lelkes közönség befogadására, hiszen az utcán is tömeg várta.

Ez a darab azt sugallja, legalábbis nekem, hogy ha nem vesszük figyelembe azt, hogy az emberek mit gondolnak rólunk, akkor elégedettek is lehetünk magunkkal, akármilyen hibánk is van... Jelen esetben rossz hang és szerető közönség... Mert énekesünk nem veszi figyelembe a kritikusok, az emberek, a rosszakarók véleményét, csakis az igazi közönségnek él, aki szereti, mert kedves, odaadó, lelkes. Lehet, hogy nekünk is így kellene élni? Ha elégedettek vagyunk magunkkal, lehet, hogy harmóniát tudunk teremteni környezetünkben?

Úgy gondolom, érdemes megnézni a darabot, annak ellenére, hogy az ember legszívesebben befogná fülét bizonyos jeleneteknél.

Rákóczi György (12.e): **Diótörő**

December 13-án, kedden 3D-s moziban jártunk osztályommal és még néhány (kb. 110 ☺) fáystával, hogy megnézzük a fent említett előadást. Ez alapvetően egy angol-magyar koprodukció, a színészek egy része magyar volt, de mintha néhány amerikai is felfedeztem volna köztük. Történetét tekintve eléggé meseszerű film. A diótörő mint fabábu egy hétköznapi kislányhoz kerül karácsonyi ajándékként, de hamar megtudjuk róla, hogy nemcsak emberi méretűre képes nőni, de valójában herceg is. Ahogy a kislányt körbevezeti a mesevilágban, világossá válik, hogy az emberiséget tulajdonképpen patkányok uralják, a király és az anyja az, aki a hercegből is diótörőt csinált. A patkányok, akiknek az öltözte, viselkedése engem erősen a náci katonákéra és SS tisztékére emlékeztetett, azzal töltötték szabadidejüket, hogy gyermekjátékok elégetéséből füstöt generáltak, hogy eltakarják a napot, mert félték a fénytől. Ez a keserű sors várt volna a diótörőre is, azonban a kislány annyira hitt benne, hogy még a halál széléről is visszahozta. A leigázott, elnyomott emberiség, hercegüket látva, fellázadt a patkányság ellen, és le is győzték azokat. Ekkor, igaz, érdekes fordulat következett, kiderült: az egész történet a kislány álmában létezett csak. Mary nagyon bánta, hogy el kell búcsúznia kis barátaitól, de mikor felébredt, találkozott egy fiúval, aki a megszólalásig hasonlított a hercegre.

Szórakoztató film volt, tele fantáziával, a 3D csak hab volt a tortán, és amúgy is jó elmenni osztályszinten bárhova. Szeretnénk ezúton osztályfőnökünknek, dr. Zántó Edina tanárnőnek, Csókásné Gémesi Ildikó, Kaszás Judit tanárnőknek, Ludvik Csaba tanár úrnak a lehetőséget megköszönni.

Tulipán Miklós (12.e): **Sziklakórház**ban voltunk a 12.e-vel

2011. dec. 1-jén a Sziklakórházba voltunk Zántó tanárnővel. Iskola után indultunk a budai várba, hogy az alatta lévő barlangrendszerbe épített kórházat nézzük meg. Érdekes, hogy a bejárat régen a mentőautóé volt, ami elrejtette a valódi bejáratot, mely egy esetleges atomtámadást is elviselne. A tárlatvezetés elején megtekintettünk egy rövidfilmet, amely bemutatta a sziklakórház történetét. Kiderült, hogy eleinte egy kisebb létesítmény volt, melyet a második világháború előtt bővítettek ki. Az attól nem messze lévő kórházzal (János Kórház) volt kapcsolatban, de nem közvetlen kiépített átjáróval. A kórház teljes ellátásra volt képes, berendezett műtővel, röntgenteremmel, kórtermekkel és lábadozóval. A létesítmény légmentesen zárható, és képes a teljes önellátásra. A gépházban egy dízelmozdony két motorja szolgáltatta az áramot, önellátásra a mai napig képes. A gépeken a mérőórák aktív értéket mutattak. Saját fűtése van az építménynek, de a tárlatvezető azt mondta, hogyha bekapcsolnák, a vár sötétbe borulna. Érdekesség még, hogy a légoltalmi szirénákat egész Budapesten képesek voltak innen elindítani, az embereket meg tudták tisztítani a sugárszennyezéstől, illetve a német főhadiszállás a létesítménytől pár száz méterre volt, ugyanígy a föld alatt.

Amit jó tudni a mindenszentekről és a halottak napjáról

A mindenszentek (latinul: festum omnium sanctorum) a katolikus és az ortodox keresztény egyház ünnepe. A katolikus egyház november 1-jén, az ortodoxia pedig egy héttel később tartja.

A mindenszentek és az azt követő halottak napja – egyházi jellegén túl – fokozatosan általános népi megemlékezéssé is vált. Ilyenkor mindenki kilátogat a temetőbe, meglátogatja elhunyt hozzátartozóit. Megtelnek a sírok őszirózsával, krizantémmal, az elmúlás jelképes virágaival. Az emberek gyertyát gyújtanak, és elveszített szeretteikre emlékeznek.

Mindenszentek

A hajdani rómaiak őseiket és hőseiket istenként és félistenként tisztelték. Szobrot emeltek, szentélyt állítottak számukra. Marcus Agrippa Kr.e. 27-ben építtetett egy hatalmas templomot, amit Pantheonnak neveztek el. Itt az összes isten tiszteletére mutattak be a papok áldozatot.

A Pantheon után Rómában 610. (egy-egy forrás szerint 609.) május 13-án keresztény templommá alakították. Ez adott alkalmat az ünnep bevezetésére: hiszen ezen a napon IV. Bonifác pápa a templomot az összes vértanú tiszteletére szentelte.

A 4. századból is maradtak fent adatok mindenszentek ünnepéről. Szent Efrém szíriai egyházatya és Aranyházú Szent János például már tudott az ünnepről, melyet május 13-án, illetve pünkösdt utáni első vasárnap ültek meg. (E

vasárnap neve a görög egyházban ma is szentek vasárnapja).

Az ünnep történetében újabb lépést jelentett III. Gergely pápa (731–745), aki a Szent Péter Bazilika egyik mellékkápolnáját nemcsak minden vértanúnak, hanem „minden tökéletes igaznak” a tiszteletére szentelte.

Az ünnep még a VIII. században május 13-ról november 1-jére tevődött át, valószínűleg azért, hogy ezzel a kelták régi népi újesztendejét megszenteljék. A kelták november első napjaiban emlékeztek az elhunytakra különböző halotti áldozatok bemutatásával. Náluk már a VIII. században is közünnep volt november első napja, ami az év kezdetét is jelentette.

835-ben Jámbor Lajos császár IV. Gergely engedélyével hivatalosan elismerte az új ünnepet, és attól kezdve a mindenszentek az egész kereszténység ünnepe lett.

Halottak napja

Halottak napját 998 óta tartja meg az egyház november 2-án. Ez az ünnep összefügg azzal a századvégi szorongásos hangulattal, mely 1000-re a világvégét várta. Ilyen elképzelések mellett igyekeztek a halottakkal „jóban lenni”, az elhunytak szellemeivel jó barátságba kerülni. A sírokon gyertyát gyújtottak, hogy „szegény, fázós lelkek annak fényénél melengethessék magukat”.

A november 2-i halottak napja konkrétan Szt. Odiló clunyi apáttól (962–1048) ered. Ő ezt az emléknapot a Cluny anyaegyház alá tartozó minden bencés

házban bevezette. Hamarosan pedig a bencés renden kívül is megünnepelték, a 14. századtól Róma is átvette.

E napon gyertyákat, mécseseket gyújtunk elhunyt szeretteink emlékére. Ehhez a szokáshoz azonban több népi hiedelem is kapcsolódik. Némelyik szerint ennek az a célja, hogy világosan a „véletlenül kiszabadult lelkecskék” újra visszataláljanak a maguk sírjába, ne kísértsenek, ne nyugtalanítsák az élőket.

Magyar területeken szokás volt ilyenkor a sírok megtisztítása, rendbe hozása is. Ilyenkor fel is díszítik a sírokat. Virágokat, koszorúkat visznek az elhunytak tiszteletére.

A nép ajkán ennek a szokásnak is megvan a magyarázata: azért kell megszépíteni ilyenkor a sírokat, hogy a halottak szívesen maradjanak lakhelyükben. A néphit szerint ilyenkor ugyanis hazalátogatnak a halottak. Ezért sokféle szokás volt, hogy számukra megterítették, kenyeret, sót, vizet tettek az asztalra. A bukovinai magyarok körében pedig még a temetőbe is vittek ennivalót.

Aki ezeken a napokon nem tud kimenni a temetőbe, az otthon gyújt gyertyát.

(Forrás: <http://hu.wikipedia.org/wiki/Mindenszentek> és http://hu.wikipedia.org/wiki/Halottak_napja)

Murin Sándor 9.e

Hugh Oliver: **A karácsonyi ajándék**

Egész álló nap havazott, sűrű hópelyhek lepték be az ajtókat, ablakokat, fehér kárpittal vonták be a mezőket, és valahol a kanadai préri egyik magányos farmján egy gyermek készült erre a világra jönni. John, az apa nyugtalanul járkált fel-alá a nappali szobában. Jessie, a felesége harmadik órája vajúdott első gyermekükkel. Nem volt már éppen fiatal, de nagyon akarta ezt a gyermeket.

– Remélem, a doktor időben ideér – gondolta John –, csak ez a sok hó ne esett volna! Később így morfondírozott: – Aggodalomra semmi ok, évezredek óta így történik, és Jessie anyja is fenn van, hogy segítsen neki, ha kell!

Odakinn a sötét csendben csak a hópelyhek halk suttogása hallatszott, és csak néha jajdult fel egy-egy fa jeges terhe alatt. John a fahasábokat nyaldosó lángokat nézte elmélyülten, amikor kopogtattak. Gondolta, a doktor érkezett meg, de meglepetésére egy idegen állt az ajtóban.

– Bejöhetek? – kérdezte. John habozott kis ideig, de látva átfagyott, szomorú ábrázatát és a haját, melyben jégcsapokká állt össze a ráolvadt hó, beengedte. Havas ruháit lesegítette, és helyet készített a tűz előtt, ahol az éjszakát tölthette a jövevény. Vacsorát is adott, amiért nagyon hálás volt az idegen.

– Mit kerestél odakinn ilyen havas éjszakában? – kérdezte John.

– Nagyon sok dolgom van – felelte az idegen. – Nagyon sok helyre kell mennem.

– De hát hová kell menned ilyen időben?

– Bárhová – mondta a különös idegen –, mindenhová elmegyek ezen a világon, ahol szívesen látnak. John nem igazán értette, mit beszél, de nem faggatta tovább, az

idegen pedig csendben melegedett tovább a tűz előtt. Később John elmondta, hogy felesége éppen most ad életet első gyermeküknek.

– Tudom – felelte az idegen.

– De hát honnan tudod?

– Már odakinn hallottam a sírást.

John nem értette, hiszen ő semmit sem hallott.

Hajnal kettő volt, mire megszületett, élettelenül. Jessie kimerülten mély álomba zuhant. Az anyja – aki végig mellette volt – tette a halott csecsemőt a bölcsőbe, csak ez után ment le elmondani, hogy mi történt. John-on dermedt kétségbeesés lett úrrá. Látva az asztalt borító ajándékokat, a történetek után már nem volt képes hinni a karácsonyi csodában.

– Lány volt vagy fiú?

– Fiú – felelte Jessie anyja. – Akarod látni?

– Igen. Aztán elviszem, nem akarom, hogy Jessie így lássa.

John szeretettel nézett a sápadt, mély álomban lévő feleségére. Hálás volt Istennek, hogy legalább őt meghagyta neki. Majd pár pillanatig meredten nézte a szájalmas kis testet a bölcsőben, aztán óvatosan karjaiba vette, és lement vele a lépcsőn. Ahogy állt, csendben tartva a gyermeket, végtelen bánat fogta marokra a lelkét. Az idegen törte meg a csendet, kérte, hogy hadd foghassa meg a fiút. John szó nélkül átadta. Karjába véve ringatni kezdte, és megcsókolta a fiúcska homlokát.

– Miért csinálja ezt, hiszen halott? – kérdezte Jessie anyja.

– Meleg kell neki!

– De hát meghalt! – mondta szinte kiabálva a nagymama.

Az idegen azonban csak mosolygott, és tovább ringatta a gyermeket. John arra lett figyelmes, hogy a kicsi fiú szeme kinyílik, és halkán sírdogálni kezd.

– Csoda! Hiszen csodát tettél! – kiabált John. – Visszahoztad a halálból a fiamat!

– Nem volt halott – válaszolt a férfi. – Nem halhat meg, aki még nem is élt!

A nagyanyja karjaiba tette a gyereket: – Gyorsan, tegye az anyja mellé, mielőtt felébredne! Azután Johnhoz fordult: – Mennem kell tovább.

John azt sem tudta hirtelen mit is tegyen, sírjon, nevéssen, vagy csókolja össze az idegent?

– Maradnod kell, maradj velünk, kérlek, örökre!

De az idegen vette a kabátját, és már az ajtóban állt.

– Akkor legalább a karácsonyt töltsd velünk! – kérlelte John. – Nézd, teli az asztal mindenféle jóval, szívesen megosztjuk veled! Hiszen a legnagyobb ajándékot tőled kaptuk.

Az idegen azonban nem maradhatott. Megköszönte a szíves marasztalást, de mennie kellett. Halkan becsukta maga mögött az ajtót, és lassan elindult a friss havon.

Elállt a hóesés. John állt az ajtóban, és nézte-nézte a vendéget, amíg eltűnt a messzeségben. Befelé indulva döbönt rá, hogy a távolodó idegen lépteit nem hagytak nyomot a frissen esett hóban.

Egy kis illemtan 1.

Kérték tőlünk, szerkesztőktől, hogy írjunk rendszeresen az iskolaújságba a kulturált viselkedés alapvető, társasági szabályairól. Sajnos, olyanokról is érdemes lenne szólnunk ebben a kis rovatban, ami elég evidensnek tűnik, hogy pl. az illemtan ajtaját tartsuk becsukva; lehetőleg törekedjünk arra, hogy ne csapkodjunk az ajtót, mert nagyon hangos és másokat zavar, mindamellett inkább előbb, mint utóbb tönkremegy a becsapódott ajtó zárja; aki leejtette a szemetet, az vegye fel és dobja ki azt a szemetesbe, és még tovább sorolhatnánk.

Itt inkább olyan illemszabályokról írunk a Firkában, amelyeket szakkönyvekben is leírnak, és amelyek a mi kis zürzavarosnak tűnő világunkban valahogy már nem köztudottak. Azaz hogyan kellene egymáshoz szólnunk, hogy kellene egymással kapcsolatba lépni (itt most mondjuk akár egy egyszerű megszólításra, köszönésre gondolok) ahhoz, hogy ne zavarjunk másokat, hogy jó benyomást keltsünk magunkról, hogy jól működő emberi kapcsolataink legyenek, illetve hogy egyáltalán szeressük jól érezni magunkat a bőrünkben.

Közeledvén a karácsony, majd a szilveszter és az újév, ebben a számban az ünnepekhez köthető illemszabályokról szeretnék írni néhány gondolatot. Ezek olyan szabályok, amelyek nincsenek törvényekben, jogszabályokban megfogalmazva, de a közösségek alapvető elvárásaivá váltak a történelem során.

VAGYIS: EGY KIS ÜNNEPI ILLEMTAN

Vallásos eredetű a karácsony ünnepe (is) – de mára a legbensőségesebb, legcsaládiasabb ünneppé, a szeretet ünnepévé vált. A szentestét – karácsony előestéjét – a legnagyobb ajándékozási s az ezzel járó vásárlási láz előzi meg. Az ajándékokat általában a feldíszített fenyő alá szokták helyezni. Ne csak a feldíszített fenyő emlékeztessen a karácsonyra, hanem az ünnepi vacsora és az ünnepi terítés is. Hagyományos karácsonyi ételek: pulykaaprólék-leves, pulykasült, gesztenyés pulyka, halászlé, mákos guba, bejgli, rántott hal stb.

Ajándékot adni karácsonykor – ez a figyelmesség jele. Éppen ezért ne licitáljunk egymásra értékben, hanem igyekezzünk olyan meglepetést találni, amely igazi örömet szerez. Karácsony előtt nem illik kíváncsiskodni, kutatni az elrejtett ajándékot.

Természetesen nem illik a meglepetést elárulni, kikotyogni sem.

Szilveszterkor az óév búcsúztatása és az új év köszöntése általában társaságban zajlik, vidám, pezsgős hangulatban, akár reggelig is. Ilyenkor – társaságban – igyekezzünk a többiekhez alkalmazkodni hangulatban is.

Nem illik viszont a saját szórakozásunk módját másokra erőltetni szilveszterkor sem. Ezért jól válasszuk ki társaságunkat, s lehetőleg előre tisztázzuk a programot (például azt, hogy megnézzük-e együtt a szilveszteri műsort a tévében vagy sem).

(Forrás: Köves J. Julianna: Illik tudni. A kulturált viselkedés szabályai. K.u.K. Kiadó 1997)

Nem csupán a magánemberek, sok vállalat is előszeretettel küld karácsonyi képeslapot; egyesek nevükkel és címükkel nyomtatott üdvözlőkártyát küldenek. Még ha ilyet választunk is, mindig illik személyesen aláírni.

Karácsonykor elsősorban családtagjainkat és közeli barátainkat ajándékozzuk meg. Minden család más mértékben és jelleggel tulajdonít fontosságot az ajándékozásnak, és az anyagi ráfordítás is ennek megfelelő. Egyesek listát állítanak össze arról, mit szeretnének kapni, mi a vágyuk, mások jobban kedvelik a meglepetéseket; vannak, akik az egész családnak egy közös ajándékot szánnak, s vannak, akik mindenkinek külön kedveskednek valamivel. Mindezekre legyünk tekintettel az ajándékozásnál.

Amikor új munkahelyünkön (iskolában) először töltjük a karácsonyt, kérdezzük meg kollégáinkat, mi a szokás. Kellemetlen lenne, ha esetleg nem tudnánk viszonzni apró ajándékaikat.

(Forrás: Adriana Hunter: Etikett. Novella Könyvkiadó 1994)

Az ajándékozás elvi megfontolásai és gyakorlati indítékai kultúránként, országonként ma is igen változóak. Van, ahol nem szokásos, van, ahol illik, van, ahol nem lehet nélküle üzletet kötni.

Többféle ajándékozás létezik. Van hivatalos, van állami, van lekötelező ajándék és figyelmességi is, és természetesen létezik magánjellegű ajándékozás is.

A magánajándékok (ez köthető leginkább a karácsonyhoz) a társasági, baráti szférában az érzelmi kapcsolatok és az anyagi lehetőségek függvényében alakulnak. Lényeges a megajándékozandó érdeklődési körének, értékítéletének figyelembe vétele.

A családon belüli ajándékozás az intim kapcsolatok szférájába tartozik. Többnyire a gyakorlatiasság a mérvadó. Családtagok között semmi sem tilthatja a fehérnemű és a legkülönbözőbb ruhadarabok ajándékozását, és nem érthető félre az ékszer sem. Egy praktikus ajándék gyakran sokkal jobban kisegít, mint egy használhatatlan, drága meglepetés. Éppen ezért nem ítéhető el a megkérdezés: „Mit szeretnél karácsonyra?”

Az ajándék kiválasztása az előírások ismeretén kívül is sok tapintatot, ízlést, figyelmet igényel. Kiindulási szempont például, hogy az ajándék legyen személyre szóló (vagyis lehetőség szerint ismerni kell a megajándékozandó érdeklődését, ízlését), ismerjük az illető vallását, kultúrkörét. Jó, ha emlékeztet, ezért válasszunk hazánkra, kultúrájára, magánkapcsolatban a családunkra jellemző tárgyakat. Ötletes az ajándék, ha különlegességnek számít, tehát ne legyen tömegáru.

Az ajándékozás formalitásai egyszerűek, a társasági gyakorlat lényegében megegyezik a hivatalos nemzetközi életben megszokottakkal.

Személyes átadás esetén az ajándékozónak néhány keresetlen szót mond, az ajándékozott hasonlóképpen köszöni meg. Amennyiben a körülmények megengedik, az ajándékot az ajándékozott felbontja, megnézi, kifejezi tetszését és örömét, még akkor is, ha titokban csalódott! Ha az ajándék ital, felbontja, és a jelenlévőket megkínálja; ha bonbon, édesség, ugyancsak körbekínálja, és ő vesz utoljára; ha virág,

vázába teszi. Az ajándék felbontása kötelesség, amit azonban az ajándékozónak illik elhárítania.

Amennyiben az ajándék felbontására nincs mód, az ajándékozó elmondja, mi az ajándék; a felbontás, a kínálás mellőzendő. Ez főleg akkor fordul elő, ha a kibontásra nincs elegendő idő, vagy nem megfelelőek a körülmények.

Az ajándék csomagolása mindig egyedi legyen. A kereskedelmi csomagolás a lehetőségek szerint eltávolítandó. Az ajándék jellege és értéke szerint kell megválasztani a csomagolási technikát. A csomagolásnál az egyéni jó ízlésre bízhatjuk magunkat.

Az ajándék árjelzése eltüntetendő (kivéve, ha ez az árcédula levételével nem lehetséges). Egyéb módszereket kerüljünk – mint a könyvre rányomtatott ár tintával való áthúzása –, tökéletesen úgysem sikerül, csak az ajándék külalakját rontja, s a megajándékozott úgyszólván szerint utána nézhet az árnak, ha ez érdekli. Sokkal fontosabb a szép és praktikus csomagolás.

(Forrás: Dr. Silla István: Illem, etikett, protokoll. Akadémiai Kiadó, 2005)

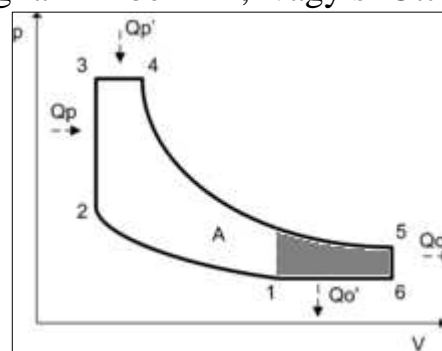
Következő alkalommal a kulturált kinézetről fogunk írni.

Ismered az Atkinson-motort?

Először akkor hallottam erről a berendezésről, mikor pár olyan, az Óbudai Egyetem Bánki-Donát Karára járó egyetemistával beszélgettem, akiknek a nevezését az évente megrendezett Shell Eco-Marathon nevű nemzetközi versenyre elfogadták. Ez egy amolyan „flúgos futam”, elsősorban nem a lóerők meg a sebesség a döntő mindenben, sőt ellenkezőleg: az egyetlen cél: bármi áron csökkenteni a jármű fogyasztását. Van természetesen a belső égésű motorhajtás mellett napelemes és hibrid kategória is. (A „tragédia” az, hogy vannak olyan versenyre benevezők, akik ugyanolyan technikusok is, mint a suliban tanulók, és akiknek futurisztikus külalakú járgánya egy belső égésű motorral és 1 liter tüzelőanyaggal 2964,7 km-t tett meg. Ez a rekord azóta már meg is dőlhetett. Képzeltük, hogy emellé micsoda utazási biztonságot ígérne a normális útviszonyok mellett, és nem egy 99 %-osan sima versenypályán egy kb. 35 kilogrammos önsúly!) Persze ezek közt vannak prototípusok (kísérleti darabok). Többek közt a bányások is egy ún. Atkinson-motort neveztek, melyről az hírlik, hogy elméletben a bevezetett hőmennyiség közel 80 %-át felhasználja a munkavégzéshez, míg a mi benzin-, vagyis Otto-motorjaink csupán 50–60 %-os termikus hatásfokkal büszkélkednek.

Az Atkinson-ciklust megvalósító belsőégésű motort James Atkinson fejlesztette ki 1882-ben. Az Atkinson-ciklus lényege az, hogy a motorban más a szívási és terjeszkedési munkáütem hossza.

Ha megfigyeljük a képen az indikátordiagramot, láthatjuk, hogy a világos színű terület az ideális Otto-

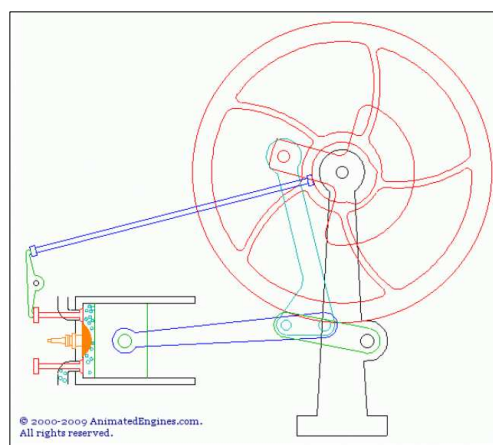

motornak a térfogatnyomás változása, eltekintve a 3 és 4 pontok közti izobár hőközléstől. Ha a terjeszkedés véget ér, még sok hő marad bent a motorban, és mivel Otto-motornál a táguló gáz a dugattyút lejjebb már nem tolhatja az állandó alsó holtpontnál, ezért ezt a hőt (nyomástartalékot) sajnos ki kell engedni a kipufogó szelepen, hogy folytatódhasson a következő munkafázis. De ha ezt az ábrát kiegészítjük a sötét csücsökkel, azaz engedjük tovább tágulni a gázt a terjeszkedéskor, akkor még munkavégzés csikarható ki. Ám de ha a rákövetkező töltetet a kipufogást és ismételt szívást követően már erről a térfogatnagságról kezdve sűrítjük össze, akkor az még tovább akarna tágulni a többlettöltet (többlethő) miatt és így tovább. Emiatt fontos a szívási és a terjeszkedési munkautem hossza közti differencia.

Többféle megvalósítás létezik a gáz égéskori továbbterjesztésére.

Az ábra szerint a motor forgattyús-billegetős mechanikája lehetővé teszi, hogy kisebb térfogatba kisebb töltetet szívjunk, és azt onnét sűrítsük össze, de engedjük tovább tágulni az égéskor a gázt (l.: forgattyús mechanizmus ábra – a terjeszkedés a kezdete fázisában van). Ez olyan négyütemű motort eredményez, mely itt a négy ütemet, azaz a teljes munkaciklust 1 főtengelyfordulat alatt valósítja meg úgy, mint a kétütemű barátai. Ez motorkerékpárok valamelyikében használatos.

Az új Lexus RX 450h hibrid 3,5 literes V6-os benzinmotorjában a szívószelepek későn zárnak, a sűrítés késleltetett. Ez kisebb kompresszió mellett csökkenti a szívási és kipufogási veszteségeket, illetve hatékonyabban alakítja az égési energiát motorteljesítménnyé. Mindennek eredményeként a kipufogógáz hőmérséklete kisebb lesz, mint egy hagyományos benzinmotorban. Hideg égővi körülmények között végrehajtott tesztek megmutatták, hogy a benzinmotor 15 perccel hamarabb áll le, mint az RX 400h esetében. Ez azt jelenti, hogy az RX 450h hideg időben 23 százalékkal kevesebbet fogyaszt, mint elődje.

Egyes megoldásokban alkalmazzák az ún. forgódugattyús motorokat (Rotary Atkinson Cycle Engine), melyek nem összekeverendők a Wankel-féle forgó bolygódugattyús konstrukcióval. Ebben a motorban két darab, külön tengely körül egymásba forgó, koncentrikus, dobszerű forgótárcsacikk van, melyek úgy forognak, hogy egymás pályáját hasítják. Úgy válik ez lehetővé, hogy egymást kikerüljenek, s hogy mégis dinamikus kapcsolatban vannak, egy csúszka teszi lehetővé. Úgy vélem, a háromszögletű bolygódugattyúhoz képest ez a kialakítás – minthogy a tárcsaszegmens íve teljes felületével képes a munkatér falán siklani, nem csak élével – előnyösebb a munkafázisok elszigeteltsége és a kompresszió szemszögéből.

A jelentősen javult fogyasztási értékek mellett természetesen hátrányai is vannak az Atkinson-ciklusnak: a henger nem töltődik fel annyira, mint egy Otto-motor esetében, teljesítménybeli zuhanással kell számolni az Otto-körfolyamathoz képest.

Ilyen motort alkalmaz pl. a Toyota a Prius-ban, valamint a Lexus RX 450h-ban, mivel az Otto-motorhoz hasonlítva a szükséges teljesítménykülönbséget villanymotorral képes pótolni a hibrid rendszer.

Ennek a körfolyamatnak a továbbfejlesztettje a Miller-féle ciklus, a motort itt kompresszorral töltik fel a megfelelő mértékig,

mely teljesítménynövekedést ad.

Néhány gyártó Atkinson-motorral szerelt típusa:

Chevrolet Tahoe Hybrid electric (four-wheel drive) with a compression ratio of 10.8:1

Ford Escape/Mercury Mariner/Mazda Tribute electric (front- and four-wheel drive) with a compression ratio of 12.4:1, Ford Fusion Hybrid/Mercury Milan Hybrid/Lincoln MKZ Hybrid electric (front-wheel drive) with a compression ratio of 12.3:1

Hyundai Sonata Hybrid (front-wheel drive)

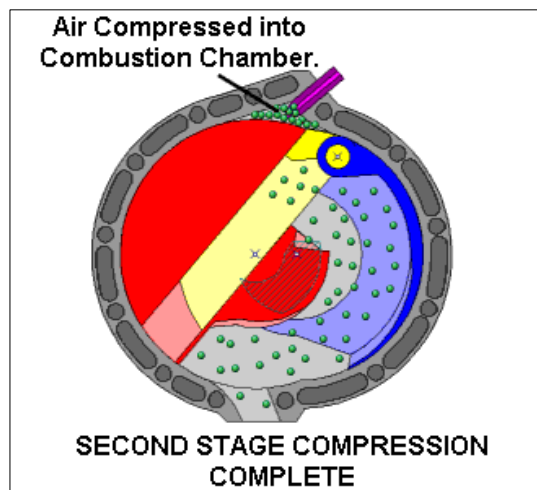
Infiniti M35h Hybrid (rear-wheel drive)

Kia Optima Hybrid (front-wheel drive)

Lexus CT200H (front-wheel drive), Lexus HS250h (front-wheel drive), Lexus RX 450h hybrid electric (front-wheel drive)

Mercedes ML450 Hybrid (four-wheel drive) electric, Mercedes S400 Blue Hybrid (rear-wheel drive) electric

Toyota Prius hybrid electric (front-wheel drive) with a (purely geometric) compression ratio of 13.0:1, Toyota Camry Hybrid electric (front-wheel drive) with a compression ratio of 12.5:1

források: <http://hu.wikipedia.org/wiki/Atkinson-ciklus>, http://en.wikipedia.org/wiki/Atkinson_cycle, http://www.autoblog.hu/zold_auto/uj_generacios_hibrid_hajtaslanc_a_lexus_rx_450hban.html

képek forrásai: kép_1: <http://www.libralato.co.uk/comparison.html>, kép_2:

<http://www.animatedengines.com/atkinson.shtml>, kép_3: <http://hu.wikipedia.org/wiki/Atkinson-ciklus>

Fáy Kristóf 13.b

Robogó

Sziasztok!

2007 végén vettem meg az első robogómat, egy AEROX D-t. Mivel nem voltam nagy robogókedvelő, ezért sokat vacilláltam, de csak megvettem, és kellemesen csalódtam benne. Egy 50-eshez képest elég nagy erő van benne, és ezt még lehet fokozni pár ezer forintos tuninggal. Ami nagyon fontos szerintem,

hogy otthon is könnyen lehet szerelni, és viszonylag olcsó hozzá minden alkatrész. Én már három szezon végigmotoroztam vele, és csak olyan alkatrészek mentek tönkre rajta, ami minden mocin egyszer elfogy: eddig 1 szett gumi, első fékbetétek, hajtósíj (igaz, az már háromszor).

Már három éve a tulajdonomat képezi, és bizton állíthatom, hogy ez egy olyan moci, amit lehet ütni-vágni, nem megy tönkre soha.:) De ha mégis, akkor se drága hozzá semmi, és alkatrész meg van hozzá bőven. A tuning alkatrészek már nem olyan olcsók hozzá, de megfizethetők.:)

Én városban nem nagyon használom, de vidéken NAGYON JÓ. A fékei nagyon jók, a futómű nem a legjobb, már a kisebb kátyúknál is megrázza a motort.

Ami nem tetszik benne, hogy elég sok olajat fogyaszt, majdnem egy litert egy hónapban (ha minden nap megy a gép szezonban).

Használtan vettem, akkor 7500 km volt benne. Az idei szezon végén, mikor elraktam, 25000 km-t mutatott.

Felépítés (természetesen a katalógusban olvasható száraz szám adatokra nem kívánok kitérni): hegesztett csöváz, 50 ccm-es vízhűtéses blokk, 2 ütem, különolajzás, Brembo tárcsafékek elől és hátul, fém fékcső, erőátvitel röpsúlyos, „V” szíjas, hátsó központi rugóstag (a 2007-es verzióban már állítható), önindító + berúgókar, karburátor automata szivatóval, gumik elől: Pirelli EVO21 130/60 13", hátul Pirelli EVO21 140/60 13" (2007-re már nem gyártják őket), központi állvány (sajnos 2006-ban az egykarú sztender csak extraként volt rendelhető), visszajelzők: üzemanyság szint (mutató), fénykürt, index, alacsony olajsint, illetve a sebességmérő, ami szintén mutató.

A Pirelli gumi nekem két szezont bírt ki, és ebben benne volt két hétvége az Euroringen. A gumik tapadása jó, de amíg nem futnak annyit, hogy a gumi külső héja kissé felkeményedjen, addig mindent hajlamosak összeszedni az útról

(üvegcserep vagy hegyesebb kő). Mivel peremes gumi volt, ezért (ha van elég bátorság) akkor teljesen le lehet dönteni (nekem addig sikerült, amíg a standard le nem ért). A Pirelli után áttértem a Continentalhoz, még hozzá egy Contisporthoz... Hát az valami katasztrófa a Pirelli után... Mivel elől-hátul is 130-as gumi volt, sokkal kevésbé lehetett dönteni, amit az 5. kanyarban meg is tapasztaltam. Kicsit nehéz átszokni rá, de nem vesztes.

A fékekre nyugodtan rábízhatja magát az ember, mivel nagyon erősek, és a fogáspontjuk is pontos.

A rugózás sajnos sportosan kemény, ez pedig azt jelenti, hogy az Aerox nyergében az egyhuzamban megtehető

távolság kb. 40 km (Budapest gyalázatos útjait is figyelembe véve). Ha valaki netalántán versenypályára szánná, annak tökéletes, de ezeken a magyar utakon... A kormány kissé szélesre sikeredett a konkurens gépeinél, ez picit nehezíti szűk helyen a manőverezést, viszont sokkal kezelhetőbb lett ezáltal az utazósebességnél.

A manőverező képessége még robogóhoz mérten is kitűnő, legyen az autók közti poroszkálás vagy 60 km/h-val bevett hajtúkanyar. A gázvételi reakciókon pedig lenne mit finomítani, mert még új állapotban is nagyon

esetleges, de amikor már egy sokat futott Aeroxról van szó, akkor nagyon zavaró (ez típushiba, a hibát a variátorban található rugók kilágyulása okozza, viszont egy felkészült szakszervizben sokat tudnak rajta javítani). A visszapillantó tükrök csak enyhe baráti gesztussal nevezhetők használhatónak. Amennyiben az ember sávot szeretne váltani, akkor nem árt hátranézni. Én kényelmes pozícióban többet láttam a könyököm, mint a mögöttem lévőket. Végsebessége 83 km/h (GPS-el mérve), ami szerintem nagyon jó, ha hozzátesszük, hogy 180 cm vagyok és kb. 75 kg. De akkor sikerült 94 km/h-t

kihozni, amikor elbújunk az idomok mögé, amennyire csak tudunk...

Mindennapos motorként jól teljesít esőben, reggeli hidegben, rekkenő hőségben, erős szélben, haverlátogatás alkalmával, városban való barangoláskor, vagy netalán versenypályás „száguldozáskor”.

Összefoglalva: a Yamaha Aerox apró hibái ellenére is az egyik legjobb (ha nem éppen a legjobb) sportrobogó a piacon. Bárkinek merem ajánlani, aki nagyon megbízható robogót keres, legyen az használt vagy új.

Kiss Imre 11.e

A ferencvárosi labdarúgás

Úgy gondolom, megérdemli Magyarország legsikeresebb és legnépszerűbb csapata, mely iskolánk kerületében található, hogy megemlékezzünk róla. Tudni kell, hogy nem mindig ott volt a stadion, ahol most áll, hanem a Soroksári úton épült meg a játékosok segítségével.

Az FTC 1899. május 3-án alakult, első elnöke dr. Springer Ferenc volt. A klub színe zöld-fehér. Az egyesület címerében az öt zöld és négy fehér csík Budapest IX. kerületét, a Ferencvárost szimbolizálja. Az egyesületi embléma zöld pajzsában elhelyezett, egymáshoz fordított három E-betű az egyesület jelmondatára utal: Erkölc, Erő, Egyetértés.

A labdarúgó szakosztálynak külön címere is létezik, 1928-

ban, a profizmus kezdeti éveiben Manno Miltiades tervei alapján készült. A jelvény fő alakja egy bronzsas, és a sas karmai között futball-labdát szorongat. A futball-labda körül zöld-fehér színekkel pajzs látható, benne Ferencváros felirattal, arany vagy zöld betűkkel.

Az elért 28 bajnoki cím rekord Magyarországon. Az egyik legemlékezetesebb az 1931–32. évi 100 %-os bajnokság, amelyet csak győzelemmel, tehát döntetlen és

vereség nélkül zárt a Ferencváros. Ez a magyar labdarúgás történetében egyedülálló, de Európában is kevés az ilyen bravúros szereplés.

A Ferencváros nyerte a legtöbb alkalommal a Magyar Kupát is. 20 szoros kupagyőztes.

Olyan ikonok játszottak ebben a csapatban, mint Albert Flórián, az egyetlen magyar aranylabdás labdarúgó (1965-ben kapta az elismerését a France Footballtól), Lipcsei Péter, aki a csapat eddig legtöbbet pályára lépett játékosa (647 alkalommal ölthette magára a csapat mezét, jelenleg a „B” csapat vezetőedzője). A sort tovább folytatva – a teljesség igénye nélkül – Zavadszky Gábor, Simon Tibor, Telek András, Lisztes Krisztián, Vincze Ottó, Gera Zoltán, Dragóner Atilla, Nyilasi Tibor.

A csapat nemzetközi porondon is sikeres. 1967-ben egyszeres VVK-győztes (Vásárvárosok Kupája, az UEFA-kupa elődje).

Első magyar csapatként jutott be a Bajnokok Ligájába 1995-ben. Olyan csapatokkal került egy csoportba, mint a Real Madrid vagy az Ajax Amsterdam. Abból a csapatból néhány név: Zoran Kuntics, Babatunde Fatusi, Hajdú Atilla, Simon Tibor, Nyilas Elek, Vincze Ottó.

2004-ben pedig az UEFA-kupában szerepelt, olyan csapatokkal játszott, mint a Schalke vagy a Feyenoord.

Sajnos, mint utólag kiderült, 2006-ban jogtalanul kizárták a Fradit az első osztályból, és három évig a másodosztályba szerepelt. 2009-ben viszont ismét visszajutott az élvonalba. Azóta pedig töretlenül „menetelnek”.

Szóval klubtartozástól függetlenül méltán lehet büszke minden magyar arra, hogy van az országnak egy ilyen jó futballcsapata.

És a végén egy idézet Eszterházy Péter Utazás a tizenhatos mélyére c. művéből:

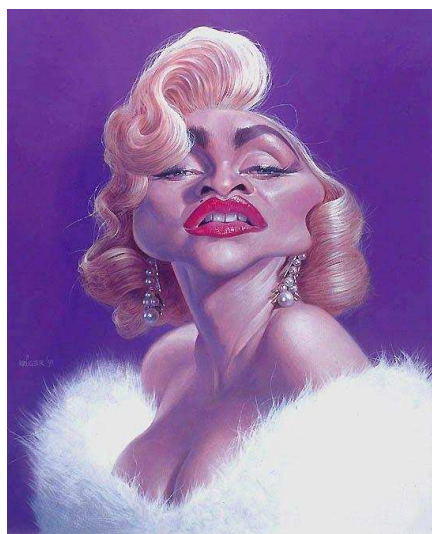
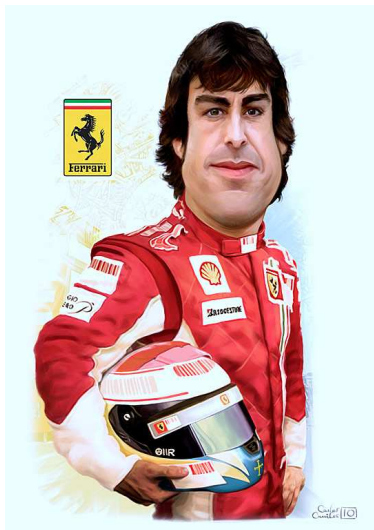
„Én úgy tanultam, hogy a világ az olyan, hogy az ember Fradi-drukker. A rendes magyar ember az Fradi-drukker. Vagy még egyszerűbb dolog ez: az ember fradista, ahogy a nap süt vagy a fű nő.”

Polgár Tamás 13.e

(A szerkesztők megjegyzése: A fent idézett műből a kiragadott részlet a következőképpen folytatódik: „Ebből egyébként nem vontuk le azt a következtetést, hogy aki nem fradista, az nem ember, ahogy azt a szigorú logika vagy hülyeség megkövetelte volna.”)

☺ Humor ☺ Humor ☺ Humor ☺ Humor ☺

Hűséges olvasóink már tudják, hogy így év vége felé egy kis humoros karikatúra összeállítással szoktunk meglepni mindenkit. Így van ez idén is. Jó szórakozást!

Hírek Hírek Hírek Hírek Hírek Hírek

A Fáy András Szakközépiskoláért Alapítvány költségéből tanulmányi útra 600 ezer forintot és 76 db szék vásárlására 665 ezer forintot fordítottunk szeptember óta.

A Budapesti Diáksport Szövetség 2011. december 7-én 15 órakor a Schulek Frigyes Építőipari Szakközépiskolában jutalmazta a fővárosi iskolák és diákok diákolimpiákon elért kiemelkedő eredményét. Az ünnepségen részt vett iskolánkból Csuha Péter, aki atlétika díjazásban részesült.

Négy kistanár a Károli Gáspár Református Egyetemről a Fáyban töltötte szakmai gyakorlatát szeptembertől novemberig. Kapás Olga, Mór Erika, Tatai Eszter vezetőtanára Csókásné Gémesi Ildikó tanárnő volt. A diákok ún. B-típusú képzésről jöttek. Történelemből 5-5 órát tanítottak, 15 órát hospitáltak, és egymás óráit is látogatták, összesen 30 óra gyakorlatot teljesítettek személyenként.

A negyedik tanárjelölt, Ormos Szilágyi Szilvia magyarból és történelemből is C-típusú gyakorlatot végzett, ami azt jelenti, hogy 30-30 órát tanít szakonként, emellett 45 órát végez felzárkóztatást, tehetséggondozást, illetve meg kell ismerkednie iskolánk minden dokumentumával, a házirendtől kezdve a szervezeti működési szabályzatig. Vezetőtanára dr. Zántó Edina igazgatóhelyettes volt.

Újdonság, hogy eddig még történelemtanításból senki nem végezte iskolánkban a gyakorlatot.

A kistanárok tapasztalatairól szóló élménybeszámolót a következő számunkban szándékozunk megjelentetni.

Tisztelt Olvasóink!

A következő számtól kezdve szeretnénk bevezetni néhány állandó rovatot a Firka életébe, ezzel színesebbé és keresettebbé tenni a tanulók körében. Nem hivatalos közvélemény-kutatás szerint, amit a Firka-olvasók körében tettem, igény lenne a következő témájú cikkekre. Egyrésztől egy tanárok által írt szakmai cikksorozatra, amely a szakmai képzés bármely kevésbé ismert, érdekes, vagy fejlődő tananyag részét hozná közelebb a diákokhoz. Másrésztől egy diákok által írt, amelyben az író saját, szeretett gépjárműve szerelési és vezetési tapasztalatait, élményeit oszthatná meg az olvasókkal. Ezek megalkotására tisztelettel és szeretettel szeretnénk felkérni ilyen irányú ambíciókkal rendelkező tanárokat, diákokat. Úgy gondolom, ilyesfajta cikkek által egymásra találva sok ismeretség kötődhetne az azonos érdeklődésűek körében. Mindezek mellett természetesen a szerkesztőség várja és szívesen fogadja a további ötleteket, felajánlásokat.

Németh Imre Dávid 12.e

A 30. oldal megfejtése: Frodo, Fernando Alonso, Harry Potter, Paris Hilton, Pink, Madonna, Leonardo DiCaprio, Gerard Depardie

B. Radó Lili: Mit üzen az erdő?

Víg ünnepre készülődünk,
esteledik már.
Szobánkban a szép fenyőfa
teljes díszben áll.
Zöld ágain kis csomókban
puha vattahó,
tűlevél közt víg aranyszál,
fel-felcsillanó.
Itt is csillog, ott is ragyog,
mint a napsugár,
s csilingelő csöpp csengettyű
édes hangja száll,
akárcsak az erdőben a
dalos kis madár.
Csitt csak! Figyeld mit is suttog
szép fenyőfánk most neked?
- Halló itt az erdő beszél!
Sürgős fontos üzenet:
Kívánunk ma mindenkinek
szép fenyőfa ünnepet!

**Minden kedves olvasónknak áldott, békés, szeretetteljes
karácsonyt és boldog új évet kívánunk!**

Az újság eredeti címe: **Fáy Irka** –

Az iskola weboldala: <http://www.fay-bp.sulinet.hu/>

1095 Budapest, Mester utca 60–62. ☎ 215-3177

Fax: 476-0901, OM azonosító: 035379

Az iskola e-mail címe: fay@fay-bp.sulinet.hu

Felelős kiadó: **Pletser József** igazgató

Felelős szerkesztők: **Dr. Hegedűs Andrea** – **Zsilka István**

Diákszerkesztő: Németh Imre Dávid 12.e

A 113. szám (2011. november – december) elkészítésében közreműködtek:
Derecskey Tibor, Dobóczy Zsolt 12.b, Fáy Kristóf 13.b, Göntér Ábel 11.e,
Hegedűs Tibor 14.c, Kiss Imre 11.e, Kovács Zoltán, Molnár Dániel 11.e,
Murin Sándor 9.e, Nagy Balázs 12.e, Pap Péter 11.e, Polgár Tamás 13.e,
Rákóczi György 12.e, Tulipán Miklós 12.e